

ROVAKAIRA 1947–2017

VALON
TUOJA
LÄMMÖN
LUOJA

Kuva: Vastavalo

HYVINVOINTIA LAPPIIN

Lapissa ihminen on osannut aina elää luonnon kanssa ja hyödyntää luonnonvaroja. Revontulia ei voida kesyttää, mutta suurten jokien vesivoima on valjastettu palvelemaan kasvavia energiatarpeita.

Vasta yhden ihmisiän matka on siitä, kun Lappi oli sodan jäljiltä tuhattu ja kaikki aloitettiin alusta. Uuden hyvinvoinnin rakentamistarpeista syntyi myös sähköverkko-yhtiö Rovakairan Sähkö Oy.

Ensimmäiset vuosikymmenet Rovakaira keskittyi sähköverkon rakentamiseen Rovaniemelle, Sodankylään ja Kittilään.

Aluksi sähkö merkitsi valaistusta, mutta pian kodinkoneet tulivat helpottamaan

arkea. Myös sähkölämmitys löysi tiensä yhä useampaan kotiin.

Viime vuosikymmeninä etenkin matkailu on vauhdittanut Lapin hyvinvoinnin kasvua. Sittemmin myös kaivosteollisuus on tuonut työtä ja toimeentuloa.

Itsenäinen Suomi täyttää sata vuotta. Tästä matkasta Rovakaira on kulkenut jo 70 vuotta lappilaisten rinnalla.

Luodaan yhdessä Lapin menestystarinaa myös tästä eteenpäin.

1940

Rovaniemen kauppa-
sotien jälkeen.(SA-kuva)

**"Valon ohella
sähkö keittää,
paistaa, silittää ja
lämmittää. Töpseli
vain seinään ja heti
alkaa kuumeta."**

(Lehtiteksi 1945)

Lapin sodassa rakennus-
kannasta tuhoutui jopa
70–90 prosenttia. Kaikki
piti aloittaa lähes alusta.

UUTTA LAPPIA RAKENTAMAAN

**Kun Lapin sotaa paenneet evakot pääsivät kotikon-
nuilleen raskaan matkan jälkeen, näkymät olivat
ankeat. Kotikylät olivat vain raunioissa törröttäviä
hiiltyneitä savupiippuja. Suojaa oli kuitenkin saata-
va, syksyn koleat ilmat ja talvi lähestyivät. Kiireellä
alettiin kyhätä asumuksia ja saunoja, mutta alusta
oli aloitettava: työkalujen teosta.**

Sotavuosien ajan jatkunut kuoleman jokapäiväinen läsnäolo
vaati vastapainokseen uutta elämää. Sodan henkisiä traumoja
purettiin työntekoon ja perheiden perustamiseen. Syntyvyys
oli sodanjälkeisessä Lapissa maan suurin. Yhteinen usko
parempaan tulevaisuuteen oli tärkeä motivaatio Lapin jäl-
leenrakentamisessa. Piti rakentaa uudelleen kodit, kulkutiet,
elinkeinon harjoittamisen edellytykset sekä asuttaa rintama-
miehet ja siirtolaiset.

Evakkomatallaan jo teollistuneessa Ruotsissa monet Lapin
syrjäkylien asukkaat joutuivat myös ensi kertaa silmätysten
uudenlaisen maailman kanssa. Vesi juoksi, kun kraanasta
väänsi. Pareiden ja öljylampun sijasta valaistus tuli seinästä
nappia painamalla. Jäniksillekin näytettiin polkuja, kun pihat,
tiet ja kadut oli valaistu.

**"Sähköistetty koti on viihtyisä. Siinä ei kukaan ole
toisensa tiellä, niin kuin ollaan pimeässä kodissa,
öljylampun ympärillä, kuten kärpäset likatunkiossa
toistensa päällä."** (Lehtiteksi 1945)

SÄHKÖISTYS VAUHTIIN

Rovakairan Sähkö Oy:n perustaminen liittyy keskeisesti Lapin
jälleenrakentamiseen. Yhtiötä perustamaan lähteneet uskoivat
sähkön kehitykseen ja näkivät tulevaisuuteen. Jälkikäteen osoit-
tautui viisaaksi ratkaisuksi edetä sähköistyksessä nopeasti joka
puolella Lappia.

Ensi vaiheessa rakennettiin voimalinja Kemin Isohaaran voima-
laitokselta Rovaniemelle. Jouluaattona 1948 virta yhdistettiin ensi
kertaa Kemi-Rovaniemi -linjaan ja ensimmäiset kuluttajat saivat
nauttia muutaman tunnin sähkövalosta. Virran toimitus katkesi
kuitenkin Pohjolan Voiman jakelulaitteessa sattuneen vian vuoksi.

Jouluksi kirkastuu Rovaniemellä.
Kemin ja Rovaniemen välinen runkolinja valmis.
**Isonhaaran voimalaitoksen päägeneraattorin moottori asetettiin eilen
paikoilleen Koekäyttö parin viikon kuuttua.**

Jouluvalojen sytyttäminen Rovaniemellä 1948 näytti lupaavalta
runkolinjan valmistumisen myötä.

"LAPIN SÄHKÖISTYKSEN ISÄ"

Rovakaira Oy:n ensimmäinen toimitusjohtaja,
teollisuusneuvos **GUNNAR HAASE** (1916–1999)
oli "Lapin sähköistuksen isä".

Jo Lapin rakennuspiirin palveluksessa hän oli laati-
massa läänin sähköistämissuunnitelmaa, kun pyrittiin
muodostamaan koko läänin kattava sähkönjakelu-
yhtiö. Valtio ei vielä tuolloin osallistunut maaseudun
sähköistykseen, joten yritys raukesi Lapin eteläisten
kuntien vastustukseen.

Vuonna 1947 Haasen ehdotuksesta ryhdyttiin harkit-
semaan koko Rovaniemen maalaiskunnan kattavan
sähkölaitoksen perustamista. Lapin sähköistämisen
onnistumisen takasi se, että joka kylässä ja eri poliitti-
sissa ryhmissä oli henkilöitä, jotka uskoivat sähköistä-
miseen ja tekivät työtä asian eteen.

Rovakaira Oy:n ensimmäinen
toimitusjohtaja Gunnar Haase.

1950

KODINKONEIDEN KULTAKAUTEEN

Sähköistys ulottui entistä useampaan talouteen myös Lapissa ja kodinkoneet alkoivat yleistyä. Yhä useampi nainen kävi töissä kodin ulkopuolella. Palkkatyön vietyä suuren osan päivästä ei kotitöille jäänyt enää niin paljon aikaa.

Moni nainen huomasi, että kotitöistäkin selviää vähemmällä, kun talossa on sähköliesi, pesukone ja muita arjen apuvälineitä. "Kotitalouskojeet helpottavat sekä emännän että isännän askeleita ja estävät osaltaan maaltapakoa", kampanjoi Rovakairan

Sähkö Oy lehti-ilmoituksessaan. Maataloudessa myös lypsykoneiden käyttö yleistyi nopeasti työvoimatilanteen kiristytessä ja työpalkkojen noustessa. Kehitykseen vaikutti myös pyrkimys työn keventämiseen ja lypsykoneiden laadun paraneminen.

"Ennakkoluulot ovat vähentyneet, mutta 25 % sähköistämämme alueen asukkaista liittymättä verkostoon lähinnä maksuvaikeuksien takia."

(Toimintakertomus 1950)

ROVAKAIRA | 1952 Kittilä ja Sodankylä osakkaiksi | 1953 Viirinkankaan päämuuntoasema käyttöön | 1955 Sähkö-

LAPPI JA MAAILMA | 1950 USA:n presidentin puoliso Eleanor Roosevelt Rovaniemellä | 1950 Rovaniemen

SÄHKÖ-VERKKO KAIKKIALLE

1950-luku oli valtavaa rakentamisen aikaa. Sähköverkkoa laajennettiin Lapissa yhä etäisempiin paikkoihin, ja verkkoa rakennettiin jopa satoja kilometrejä vuodessa. Alkuperäinen ajatus oli Rovaniemen maalaiskunnan sähköistämisen. Nopeasti myös Kittilä ja Sodankylä halusivat sähköistyä. Sähköistytksen alkuvuosina oli vaikeutena krooninen tarvekepula. Rovakairan Sähkö Oy teki vuonna 1951 sähköistytksen historiaa, kun se ensimmäisten joukossa Suomessa kehitti pylväsmuuntamot. Ensimmäisenä kymmenvuotiskautena kuluttaja-asiakkaiden määrä kipusi jo 3800:aan.

Martti Pernu verkonrakennustöissä, "jalat irti maasta".

OMA VOIMALAITOS

Sähkön käytön rajun kasvun myötä heräsi ajatus omasta voimalaitoksesta. Omistussuhteiden selvittelyjen ja maanostojen jälkeen Kaihuan voimalaitoksen rakennustyöt käynnistyivät 1957 ja seuraavan vuoden lopulla laitos oli valmis koekäyttöön. Voimalaitoksen ja patojen rakentaminen oli merkittävä maakunnallinen ponnistus. Kaihuan patoamisen myötä yli puolet yhtiön jakelualan energiasta tuli yhdestä voimalaitoksesta. Nykyisin Kaihuan osuus on enää pari kolme prosenttia. Muutos kuvastaa valtavaa sähkön käytön kasvua. Kaihuan padon murtuma aiheutti mittavat vahingot 1959. Paikalle sattunut koululainen Lauri Siivola juoksi kiireesti ilmoittamaan havaitsemastaan vuodosta ja pelastustoimet saatiin pian käyntiin.

Pato murtui Kaihualla
Vesimassat repivät maata ja puita
Kymmenien miljoonien vahingot

Kaihuan voimalaitoksen patomurtuma 1959 aiheutti miljoonavahingot. Murtuman syy jäi lopulta arvoitukseksi.

KOVAA TYÖTÄ

Sähköverkon rakentaminen oli kovan ruumiillisen työn aikaa. Lähes kaikki työ tehtiin ihmisvoimin: kuopat kaivettiin, pylväät pystytettiin ja langat vedettiin. Työntekijät ajoivat polkupyörillä pitkiä matkoja työmaille ja hankivat itse yösijansa. Sellaista työelämää nykyihminen voi olla vaikea kuvitella. Työsuojelusta ei ollut juuri tietoa: kypärää ei työmaalla käytetty.

valot Misin kylään | 1957 Sähköistysprosentti yli 80 | 1959 Kaihuan voimalaitos käyttöön | 1959 Kaihuan patomurtuma

kirkko valmistuu | 1950 Rovaniemen Palloseura perustetaan | 1952 Helsingin olympialaiset

1960

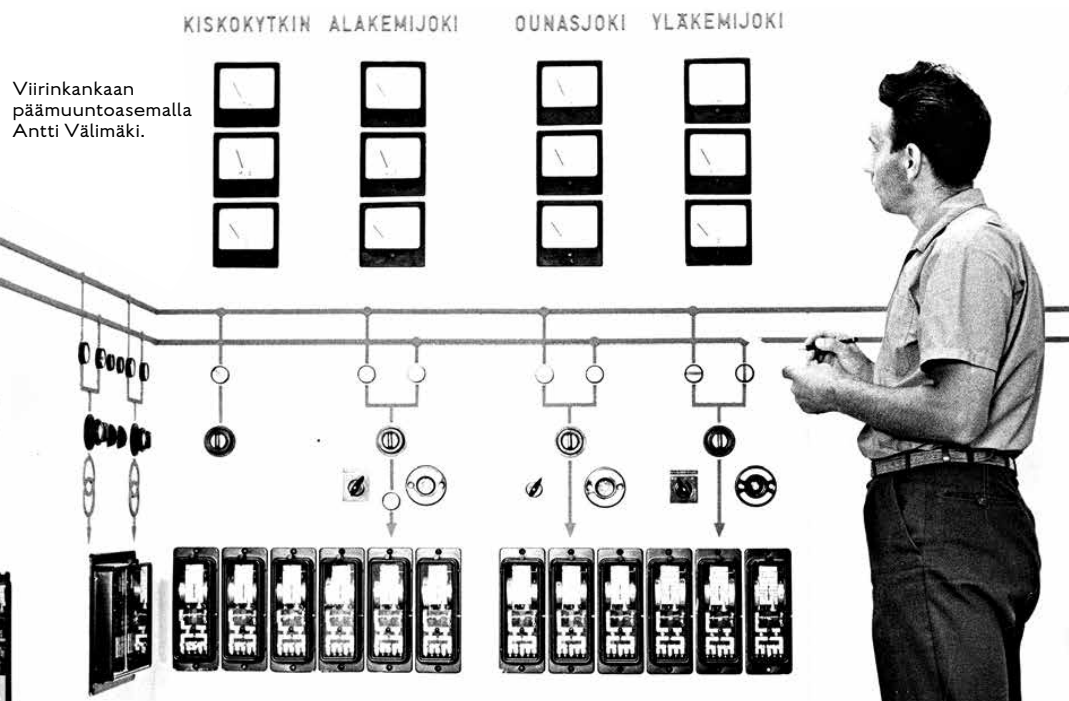
MUUTOSTEN AIKAA

Suomalainen yhteiskunta muuttui rajusti 1960-luvulla, ja se vaikutti myös elämään Lapissa. Tamara Lund lauloi 1964 Lapin tangossa, miten ”Lapin luonto luo outoa taikaa”, mutta kaipuu tunturiin ja keskiyön aurinkoon ei taannut aina toimeentuloa. Pienviljely kävi kannattamattomaksi ja moni joutui muuttamaan kotikonnuiltaan työn perässä Etelä-Suomeen ja Ruotsiin.

Vaikka väki Lapissa väheni, niin sähkönkulutus jatkoi kasvuaan. Aina 1960-luvulle saakka uudissähköä jouduttiin Lapissa

markkinoimaan aktiivisilla tehokampanjoilla kyläkuntiin ja jopa yksittäisiin talouksiin. Kodinkonekannan monipuolistuessa taistelu pinttyneitä käsityksiä vastaan hellitti ja sähkö peri voiton. Sähkökiuas ja televisio löysivät tiensä useimpiin talouksiin.

Sähkölämmityksen suosion nousu alkoi 1960-luvun puolivälissä ja se löi itsensä voimakkaasti läpi vuosikymmenen lopussa. Sähkö oli halpaa ja uusi lämmitysmuoto antoi myös Rovakairan Sähkölle kasvukäyksen, kun verkoston käyttöaste kasvoi vauhdilla. Kasvu koitui myös asiakkaiden eduksi halvempina hintoina.

Uuden linjan vetämistä.

SINETTÄJOESTA VESIVOIMAA?

Kaihuan voimalaitoksen onnistumisen innoittamana Rovakairan Sähkön johdon katseet kääntyivät uusiin omavaraisuutta lisääviin hankkeisiin. Sinettäjoen vesivoimasta tehtiin kaupat

1966 ja Vanttauksen vedet käännettiin Kaihualle 1972. Ounasjoen vesistön suojelemiseksi vesirakentamiselta säädetty laki esti sittemmin Sinettäjoen valjastuksen toteuttamisen. Korvauskäsittelyn hitaan käynnistymisen vuoksi tästä koitui yhtiölle tuntuva tappio.

Ensimmäisiä lattialämmityksiä asennettiin 1960-luvun lopulla. Sähkölämmityksen suosio kasvoi vauhdilla ja vuonna 1967 uutisoitiin, että 300 taloutta Lapissa oli jo sähkölämmitteisiä.

ASENTAJA SAI PYLVÄÄSSÄ KUOLETTAVAN SÄHKÖISKUN

1960-luvulla asennustöissä työturvallisuus ei ollut vielä kehittynyt ja niinpä sattui myös kuolemaan johtaneita tapaturmia. Käsitys turvallisuudesta on muuttunut niistä ajoista ja onnettomuudet ovat vähentyneet merkittävästi. Rovakaira juhliikin 70-vuotista taivaltaan historiansa turvallisimman ajanjakson myötä. Yhtiöllä oli syksyyn 2016 mennessä ennätyksellisesti lähes 600 päivää ilman tapaturmia, ja viimeinen yli päivän poissaoloon johtanut työtapaturma oli sattunut helmikuussa 2015.

”Ei sitä voisi enää kuvitella-kaan, että alkaisi käsin pesemään pyykkiä. Kyllä on suorastaan ihme, että aikoinaan on ehtinyt tällaiselle porukalle pestä kampeet”,

kertoilee emäntä Eini Luusua Sodankylän Käärmelehdosta lehtihaastattelussa (1964).

Syväsenvaaran 20 kilovoltin johtojen rakentamista.

”Sähkövirran saanti on mahdollistanut myös koneellistamisen ja iltaisin seurataan joissakin taloissa jo television lähettyksiä. Nykyaika on saapunut Pajulammelle.”

ROVAKAIRA | 1960 Pääkonttori Autokulmaan | 1963 Ensimmäiset sähkökiukaat kytkettiin | 1966 70 sähkölämmit-

LAPPI JA MAAILMA | 1960 Rovaniemi kaupungiksi | 1961 Berliinin muuri | 1964 Televisio alkaa näkyä Lapissa

täjää (yösähkö) | 1967 Lattialämmitys, radiopuhelinverkko | 1969 Vuotson kylään sähkövalot jouluksi

| 1964 Leville ensimmäinen hiihtohissi | 1967 Lokan ja Portipahdan tekojärvet | 1969 Ensimmäinen kuukävely

1970

100 W
Pimeänä ei kuluta virtaa

100 W
Valaisee ja kuluttaa virtaa 100W/t. SIITÄ MAKSAMME!

Valojen sammuttaminen oli yksi osa energiansäästökampanjaa.

"Sähkö saa siirtolaiset palaamaan?"
Pohjolan Sanomat
1.8.1979

Miten hyötyisin sähköstä enemmän?

Lämpimä veden varaus 2.0 kWh / vrk

Maiden lypsy 0,7 kWh / ml

- " - jäähdytys 2.0 - "

4,7

~ 5 kWh a' 8p = 40p / vrk

Säästökohteita riitti kodinkoneissakin ja tarkat laskelmat auttoivat ymmärtämään säästämisen merkityksen.

ENERGIAN-SÄÄSTÖÄ

1970-luvulla koetti energia-kriisi ja Suomessakin pysähdyttiin miettimään, voiko taloudellinen kasvu taantua tai jopa loppua.

Valtioneuvosto asetti 1973 energiansäästöohjelman. Ohjeissa kehoitettiin laskemaan huonelämpötiloja ja rajoittamaan autojen lämmittämistä. Myös mainosvaloja tuli sammuttaa yön tunteiksi ja liikenteeseen tuli uusia nopeusrajoituksia.

Koteihin postitettiin energiavinkki-vihkosia, joissa kehoitettiin sammuttamaan valoja ja säästämään lämpimän veden käytössä.

Säästötoimien myötä kodinkoneiden energiatehokkuus parani, mutta uusi kodinelektroniikka teki jo tuloaan. Ensimmäiset kasetteja käyttävät videonauhurit tulivat 1970-luvulla. Vuosikymmenen loppu toi mikrotietokoneen, joka muodostui myöhemmin yleiseksi kodinkoneeksi ja toimistotyökaluksi.

"Voi veljet! Mitenhän tästä viidakosta selviydään?!"

Nimityksiä

☐ Hannu Haase
Rovakairan johtoon

☐ Rovakairan Sähkö Oy:n toimitusjohtajana toimii 25.06.1979 alkaen DI Hannu Haase (34). Hän on ollut aikaisemmin mm. Savon Voima Oy:n tutkimus- ja suunnittelupäällikkönä ja viimeksi Kainuun Valo Oy:n sähkölaitososaston päällikkönä.

Yhtiön toimitusjohtajana sen perustamisesta lähtien toiminut teollisuusneuvos Gunnar Haase jää eläkkeelle em. päivästä lukien.

SÄHKÖNKÄYTTÖ KASVOI

Öljyn hinnan nousu kiihdytti Lapissaakin sähkön kysyntää ja lisäsi edelleen sähkölämmityksen kilpailukykyä.

Sähkönmyynti kasvoi parhaimmillaan jopa kaksikymmentä prosenttia vuodessa. Keväällä 1972 Rovakairan Sähkön jakelualueella oli sähköistämättä vielä noin 500 taloutta.

Suuri osa Lappia oli jo ollut pitempään sähköistyksen piirissä, mutta vielä 1970-luvulla monessa syrjäisessä kylässä oli juhlan aika, kun sähköt saatiin kylään. Jopa vuosikymmeniä kestänyt odotus palkittiin. "Me tunnemme saaneemme oikeutta, kun saimme sähköt", tiivistivät tunnelman sa Rajalan kylän asukkaat valojuhlassa 1976.

Rajalan kyläläiset laulamassa "Arvon mekin ansaitsemme" valojuhlassa, jonne oli saapunut myös Rovakairan Sähkö Oy:n hallintoneuvosto.

"Ei liene syytä sanoa, mitä sähkö merkitsee. Sehän merkitsee niin paljon."

Rovakairan Sähkö Oy:n L.K. 12.4.73
sähkönmyynnin kasvu 20 pros.

Uusi tietotekniikka muutti kiihtyvällä vauhdilla työelämää. Näyttöpäätteet löysivät tiensä myös Rovakairan ammattilaisten arkeen.

Hilja ja Arvo Ylitalo saavat jättää kaasulampun käytön historiaan. Lapin Kansa 31.10.1979

Rovakairan Sähkö Oy:n toimitusjohtaja Gunnar Haase ja Kittilän kunnanjohtaja Aarne Nikka ottivat käyttöön yhtiön 1000. muuntamon Rauhalan kylässä 17.12.1976.

1980

Luonnolle ei voi mitään edes sähköyhtiö. Runsassateisen kesän 1981 myötä Kaihuan ja Kaarnin voimalaitoksilla sähköä tuotettiin ennätykselliset 19 miljoonaa kWh. Se merkitsi normaaliin vesivuoteen verrattuna kuuden miljoonan kWh:n lisäystä oman sähkön tuotossa ja ostosähkön hankintamenoissa noin miljoonan markan säästöä.

Jokainen Lapissa ollut ihminen muistaa Mauri-myrskyn syyskuussa 1982. Tuona vuonna erilaisista vioista aiheutuneiden vahinkojen määrä oli parinkymmenkertainen normaalivuoteen verrattuna.

Eivätkä myrskyt siihen loppuneet. Vuonna 1984 Jeremias-myrsky katkoi sähköjä korjauskustannusten noustessa miljoonan markkaan. Lisäksi Ounasjoen ennätyksellinen jääpatotulva leikkasi pylväitä aiheuttaen mittavia menetyksiä. Vielä 1985 kylmää pakkastalvea seurasi lokakuussa Manta-myrsky.

Myrskyjäkin hankalampi ongelma sähköyhtiölle voi olla tykkylumi, kun puuta katkeilee ja kaatuu sähköjohdoille. Tykkylumi on myös metsänomistajille iso riski.

Kaihua II voimalan rakennustyöt aloitettiin 1986 ja voimala valmistui 1987.

Rovakairan Sähköllä oli myös omaa kalan- kasvatustoimintaa, joka lopetettiin 1987.

Sähkötietoutta jaettiin myös bussilla 1980-luvulla kylissä eri puolilla Lappia. Muun muassa valaistuksen tupailat, säästöillat ja näyttelyt toivat lappilaisille ajankohtaista tietoa sähkönkäytöstä.

Kuva: Vastavalo

MATKAILU RAJUSSA KASVUSSA

Energiakriisi hillitsi hiukan matkailun investointihurmaa mutta 1980-luvulla meno jatkui kiivaana.

Lapin hiihtokeskusten joukossa Levi on matkailun johtotähti. 1980-90-lukujen vaihteessa Rovakairalle saattoi tulla vuodessa tuhat uutta asiakasta, joista yksistään Levielle 600–700 asiakasta. Sähkölämmityksen ohella Rovakairalle toinen kasvusykäys on ollut matkailu, jonka menestystarina jatkuu.

Matkailun kasvu tuo uusia asiakkaita ja pienentää siten kaikkien asiakkaiden räsytystä. Matkailun ja mökkeilyn asiakkaita on lähes 10 000 Rovakairan kaikkiaan 30 000 asiakasta, mutta matkailun osuus kulutuksesta on toki pienempi kuin kolmannes.

**1989
ennätys-
määrä uusia
asiakkaita:
1305**

1990

UUSIA TUULIA SÄHKÖMARKKINOILLA

Kunnanisät – Älkää myykö Rovakairaa

Suomen sähkömarkkinat avattiin asteittain kilpailulle vuonna 1995 voimaantulleella lailla. Syksystä 1998 alkaen myös kotitaloudet ovat voineet kilpailuttaa sähkönhankintaansa.

Lapissa oli ollut aiemmin tukkusähkössä 15 prosentin alennus. Sähkömarkkinoihin siirtymisen myötä pörssissä ei enää mikään taho suostunut myymään Lappiin sähköä alennuksella. Aiempi etu muutettiin Lapin ja Pohjois-Suomen sähköyhtiöissä Kemijoki Oy:n osakkeiksi pääomittamalla etu joki-yhtiön osakkeiksi vuonna 1996. Viisas

Kittilän Pokassa mitattiin 28.1.1999 Suomen pakkasennätys -51,5 astetta. (Lapin Kansan arkistokuva)

ratkaisu takaa pysyvän omistuksen tuotettuun sähköenergiaan ja antaa omistukselle ikuisen arvon, koska vesivoima tulee säilymään keskeisenä elementtinä sähkön-tuotannossa.

Rovakairan silloisella toimitusjohtajalla Hannu Haasella sekä poliitikkojen edunvalvontatyöllä oli merkittävä rooli kapitaloinnin onnistumisessa. Rovakaira oli myös edelläkävijä, sillä yhtiö osti jo 1980-luvun lopussa silloiselta Helsingin kaupungin sähkölaitok-selta 20 miljoonalla markalla Kemijoki-yhtiön osakkeita.

ROVAKAIRA OY

Yhtiön uuden nimen myötä otettiin käyttöön myös uusi logo vuonna 1991.

SIPERIA OPETTAA

Tammikuun lopussa 1999 Lapissa oli pakasta yli 50 astetta. Kukaan ei välttämättä halua kokea sitä toista kertaa. Sellaisessa tilanteessa ollaan haavoittuvaisia. Rovakairan henkilöstö korjasi pakkasen aiheuttamia vikoja kekseliäisyydellään ja miesvoimin. "Siperian pakkasten" seurauksena Rovakaira käynnisti miljoonien markkojen investointiohjelman, sillä eräät laitteet eivät toimineet enää niin koval-la pakkasella. Sinänsä pitemmätään pakkasjaksot eivät olleet sähkönjakelulle ongelma. Sähkö kyllä kulkee.

Postimies kuljettaa postia 48 asteen pakkasella. (Lapin Kansan arkistokuva)

Napapiirin asuntomessut järjestettiin kesällä 1998 Saarenkylässä Häkinvaaran rinteellä ja reuna-tasanteella lähellä entistä poronerotuspaikkaa. Alueelle rakennettiin 20 omakotitaloa ja 8 pari/rivitaloasuntoa.

2000. muuntamo sekä Kalle Kinisjärvi ja Sakari Sammalniemi. Kesti 29 vuotta ennen kuin Rovakairan verkossa oli 1000 muuntajaa, mutta toinen tuhat tuli täyteen jo 16 vuodessa.

Juhlavieraita Rovakairan 50-vuotisjuhlissa 3.6.1997 Ounaspaviljongilla.

JOULUVALOT SYTTYIVÄT KITTIILÄSSÄ

"Kymmenen pistettä, nyt ollaan Kittilässä oikealla asialla." Tämä oli kittiläläismiehen suorasukaisin toteamus ja kiitos kittiläläis-ten jouluvaloille. Kun kyse oli ensimmäisistä jouluvaloista, sytytettiin ne juhlatin menoin ja mielin. Punaisen nauhan leikkasi kunnanhalli-tuksen puheenjohtaja Arvi Junttila. (Lapin Kansa 25.11.1995)

2000

Poraaja työssään Suurikuusikon kaivoksessa 2008. Rovakaira hyöttyy toimialueelleen tulevasta kaivostoiminnasta. Kaivokset ovat suuria sähkönkäyttäjiä ja niitä varten on myös rakennettava uusia johtolinjoja. (Lapin Kansan arkistokuva)

KAIVOKSISTA VAUHTIA KASVUUN

Matkailun vauhditettua ensin talouskasvua tuli 2000-luvulla vielä yksi kasvusysäys lisää: kaivokset.

Kaivosbuumin myötä Lapissa avattiin Euroopan suurin kultakaivos Kittilän Suurikuusikossa 2008 ja Kevitsan kaivos Sodankylässä 2012. Rovakairalle buumi on näkynyt kaivosten ja alihankintayritysten asiakkuuksina ja siten myös taloudellisena menestyksenä.

Lapin kaivoshankkeet heijastuvat Rovakairan toimintaan myös monipuolisena yhteistyönä. Esimerkiksi Suurikuusikon kaivoksen omistava Agnico Eagle Finland Oy on voinut opettaa työturvallisuutta

Rovakairan väelle. Elinkeinoelämän vahvistumisen myötä Rovakairan toiminta-alue on talouskasvulla mitaten ollut pääkaupunkiseudun jälkeen yksi merkittävistä kasvualueista koko Suomessa.

Lapin matkailun veturi Levi jatkoi kasvuaan. Vuoden 2000 alussa avattiin Suomen ensimmäinen gondoliinisi. Neljä vuotta myöhemmin Tanja Poutiainen voitti Levin ensimmäisen alppihiihdon maailmancupin kisan. Kilpailu tuo maailmanlaajuisista näkyvyyttä Leville, Lapille ja Suomelle.

Tapio Jalonen,
Rovakaira Oy:n toimitusjohtaja.
(Lapin Kansan arkistokuva)

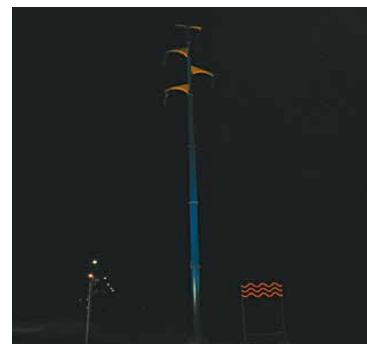

ENSIMMÄISENÄ SUOMESSA

Rovakaira Oy alkaa ensimmäisenä verkkoyhtiönä Suomessa maksaa asiakkailleen hyvitystä toistuvista sähkökatkoksesta. Tiheästi toistuvat lyhyet sähkökatkokset ovat kiusanneet Rovakaira-yhtiön asiakkaita maaseudulla erityisesti kahden viime vuoden aikana. Puolen sekunnin katkos ehtii nolata videon tai mikrouunin kellon ja pimentää tietokoneen ruudun. Hehkulampussa sen huomaa välähdyksenä.
(Lapin Kansa 30.5.2001)

OSINKOA ENSI KERTAA

Sähkön jakelutoimintaa harjoittava Rovakaira Oy jakaa ensi kertaa historiaansa aikana osinkoa osakkailleen. Osingon määrä on 2 euroa osakkeelta, mikä osakkeen nimellisarvoon nähden on huikea. Tosin on muistettava, että osakkaat saavat osinkoa ensi kertaa 56 vuoteen.
(Lapin Kansa 6.4.2004)

Rovakaira on rakentanut lähelle napapiirin matkailu-alueutta uuden korkeajännitejohtolinjan, jossa yksi ns. Maisemapylväs on valaistu erikoisvalaisimin. Valaistuksen on suunnitellut valaistussuunnittelija Ilkka Volanen. Kuva marraskuulta 2006.

Rovaniemen, Kittilän ja Sodankylän valtuustojen yhteinen energiaseminaari 2007, Kittilän kunnanjohtaja Seppo Maula, Sodankylän kunnanjohtaja Vesa Tuunainen ja Rovaniemen kaupunginjohtaja Mauri Gardin sekä Rovakaira Oy:n toimitusjohtaja Hannu Haase. (Lapin Kansan arkistokuva)

TOIMITUSJOHTAJA VAIHTUU

Hannu Haase jätti Rovakairan toimitusjohtajuuden 29 työvuoden jälkeen vuonna 2008. Yhtiön liiketoiminta kasvoi hänen toimitusjohtajuutensa aikana olennaisesti. Haasen kaudelle ajoittuvat sekä suuret kansalliset että pohjoissuomalaiset muutokset sähköalalla. Haasen seuraajaksi valittiin jo 20 vuotta Rovakairan palveluksessa toiminut diplomi-insinööri Tapio Jalonen.

2010

SÄHKÖTIETOJANI NÄPYTELLEN

2010-luvulla sähköä käyttävät asiakkaat voivat ottaa yhä enemmän vastuuta energiankulutuksestaan ja seurata kuluistaan vaikka näpytellen älypuhelimta. Asiakkaat ovat osa sähkömarkkinoita vahvemmin kuin koskaan aikaisemmin.

Ajassaan elävä Rovakaira kehittää ennako-luulottomasti toimintojaan vastatakseen kuluttajien uusiin tarpeisiin. Samaan aikaan Rovakairan alkuvuosilta tuttu kokeilunhalu ja teknisten ratkaisujen soveltaminen Lappiin ja syrjäseuduille ovat edelleen yhtiötä eteenpäin vieviä voimia.

Asiakkaat voivat yhä helpommin seurata sähkönkulutustaan erilaisista mittareista tai vaikkapa älypuhelimestaan.

Rovakairan palveluksessa yli 40 vuotta työskennellyt Olavi Aalto kiipeää tolppiin melkein päivittäin, säässä kuin säässä. Työturvallisuusasiat tulevat jo "selkäytimestä". Kuva: Pasi Kokko

Helikopteria voidaan käyttää apuna siistittäessä sähköverkon reunapuita tai kartoittaessa voimalinjojen vaaranpaikkoja. (Pohjolan Sanomien arkistokuva)

Tykkylumesta näyttää tulleen nykytalvien suurin ongelma. Rovakairan Toni Olli katkoo raskaita oksia. (Lapin Kansan arkistokuva)

Rovakaira siirtää sähkölinjaa nelostien varrelle Vikajärven ja Rovaniemen välillä. Uuden sähkömarkkinalain arvioitiin syksyllä 2013 vauhdittavan neljän miljardin verkkoinvestointeihin viidessä vuodessa. Kuva vuodelta 2015. (Lapin Kansan arkistokuva)

2015
30 000
asiakkaan
määrä ylittyi

SÄÄVARMAA SÄHKÖ- VERKKOA

Sähkömarkkinalaki edellyttää, että kaikki asiakkaat ovat ns. säävarman sähköverkon piirissä vuoteen 2029 mennessä. Rovakairan kaltaisille maakunnallisille sähköyhtiöille työ merkitsee kymmenien miljoonien eurojen investointeja. Lapin selkosilla riittää työmaata, kun vanhoja, metsien keskelle rakennettuja ilmajohtoja siirretään teiden reunoihin.

Rovakaira perusti vuonna 2013 verkonrakennus-yhtiön selvittääkseen lähivuosien suururakasta. Se on merkinnyt omistajapuolella myös toimintatapojen muutosta esimerkiksi suunnittelussa ja maankäyttöasioissa.

Rovakaira panostaa myös yhä vahvemmin henkilökuntansa koulutukseen vastatakseen tulevaisuuden työelämän haasteisiin. Tästä yksi hyvä esimerkki oli jo pari vuosikymmentä sitten varastokorjaamon työntekijöiden kouluttaminen sähköasentajiksi.

KATSE TULEVAISUUTEEN

Talvet Lapissa ovat kylmiä ja etäisyydet pitkiä.

Pohjoisen sijaintinsa vuoksi Suomessa käytetään kaikista EU-maista eniten sähköä ja toiseksi eniten kokonaisenergiaa asukasta kohti.

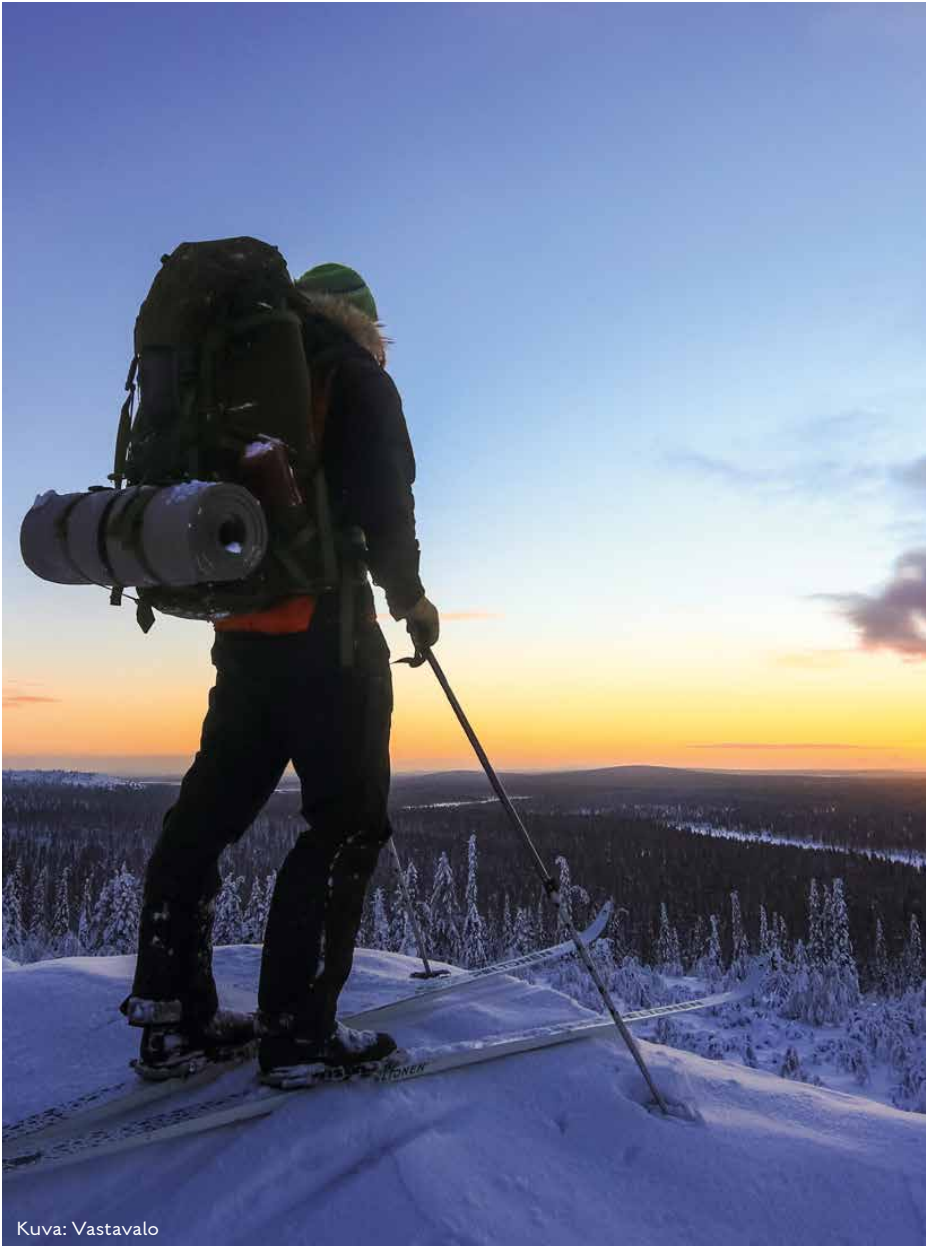
Sähkön osuuden energian loppukulutuksesta odotetaan nousevan vuoteen 2050 mennessä nykyisestä runsaasta neljänneksestä noin puoleen. Kehitykseen vaikuttaa muun muassa fossiilisten polttoaineiden korvautuminen sähköllä liikenteessä, teollisuudessa ja lämmityksessä.

Energiateollisuuden tavoitteena on, että sähköntuotanto Suomessa on hiilineutraalia vuoteen 2050 mennessä.

Tulevaisuuden sähköverkko on älykäs. Sähkökäyttäjä voi tuottaa energiaa omiin tarpeisiinsa ja myydä ylimääräisen sähkön markkinoille.

Rovakairan toimialueella sähköistämisen alkutaival on ollut ennakkoluulotonta rakennustyötä ja uuden verkoston rakentamista. Tulevaisuudessa sähköä tarvitaan Lapissakin yhä enemmän. Maailman muutostenkin keskellä luotettava sähkösaanti toimii yhteiskunnan perustana ihmisten arkea parantamassa ja elämää helpottamassa.

Lähde: Energiateollisuus ry:n yleisesite
"Vastuullinen tulevaisuus"

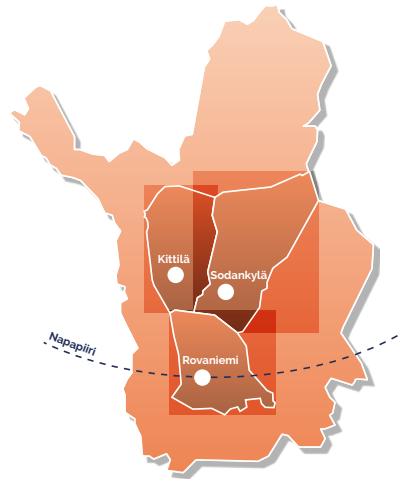
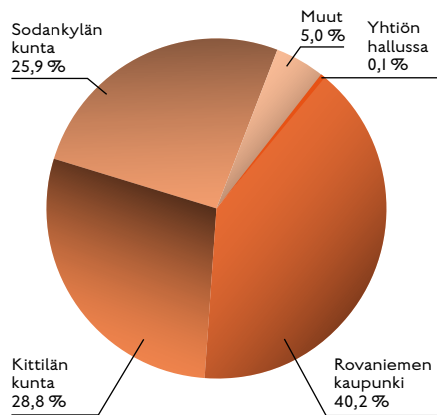

Kuva: Vastavalo

Rovakaira Oy on vuonna 1947 perustettu sähköverkkoyhtiö. Palvelemme yli 30 000:ta asiakasta Lapissa Kittilän, Rovaniemen ja Sodankylän alueella. Jakeluverkko on yhteensä lähes 7 000 km. Konserniyhtiöissään Rovakaira Oy:ssä ja Rovakairan Verkonrakennus Oy:ssä työskentelee yhteensä noin 80 ammattilaista. Jakelualueen kunnat omistavat 95 % yhtiön osakkeista. Loput osakkeista jakautuvat noin 1500 yksityiselle omistajalle.

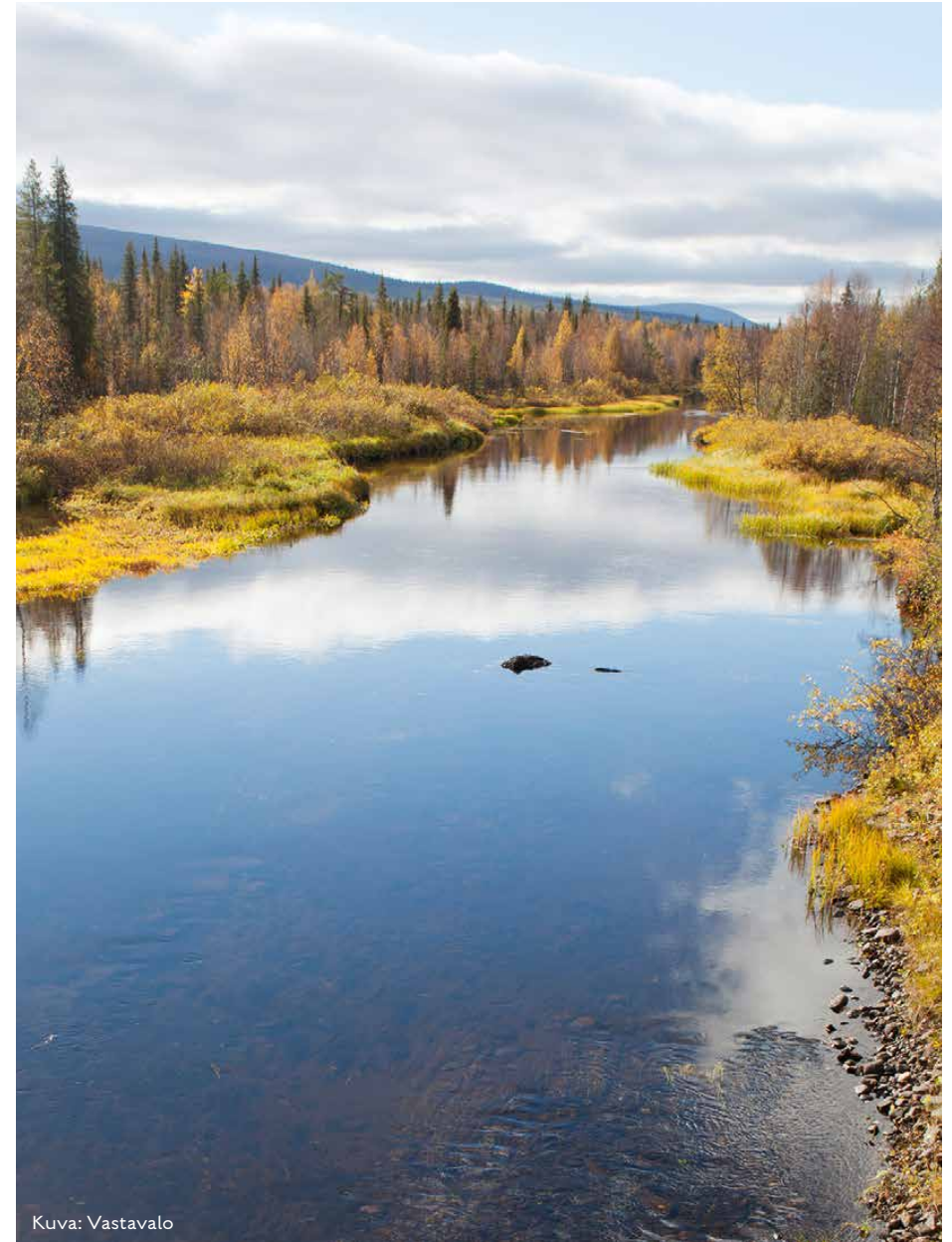
OMISTUSSUHTEET

ROVAKAIRA PALVELEE

Asiakkaamme saavat kaikkia sähkön jakeluun ja myyntiin liittyviä neuvonta-, laskutus- ja myyntipalveluja kaikissa toimialueemme kunnissa paikallisissa toimipisteissämme. Osittain omistamamme myyntiyhtiö Energipolar Oy käyttää samaa palveluverkostoa, jolloin asiakas saa kustannustehokkaasti kaiken tarvitsemansa palvelun yhdestä paikasta samalta henkilöltä.

Rakentamispalveluita tarjoaa tytäryhtiö Rovakairan Verkonrakennus Oy.

Kuva: Vastavalo

LÄHTEET: Annanpalo, Heikki: Rovaniemi - 8000 kansainvälistä vuotta. Rovaniemen kaupunki, 1998. | Arvola, Oiva: Rovakairan sähköiset vuosikymmenet 1947–87, teoksessa Valoa ja lämpöä. | Energiategollisuus ry:n yleisesite "Vastuullinen tulevaisuus", 2010. | Lapin Kansan uutisarkisto. | Valoa ja lämpöä, Rovakairan Sähkö Oy 40 vuotta. Kouvola Kirjapaino 1987. | fi.wikipedia.org | lapinkavijat.rovaniemi.fi/vaeltaja/1960.html | www.lappi.fi/lappi/lapin_lumo/lapin_historiaa | www.lappomania.fi/kaksiperinnetta.php | www.levi.fi | www.sarka.fi | www.inergia.fi/liitteet/Inergia-Sahkoa-Ilmassa.pdf | Rovakaira Oy:n toimitusjohtaja Tapio Jalosen haastattelu 22.2.2017
VALOKUVAT: Rovakaira Oy, jos ei toisin mainita. | **GRAAFINEN SUUNNITTELU:** ADANU | **TEKSTIT:** Pasi Kokko
PAINOPIIKKA: Painotalo Seiska Oy

ROVAKAIRA
70 VUOTTA